

Κ. Γκέσκον.

Φιλανθής.

IBAN TOYRGENIEΦ

ΧΑΜΛΕΤ ΚΑΙ ΔΟΝ - ΚΙΧΩΤ

ΠΡΩΤΗ έκδοσις τῆς τραγωδίας τοῦ Σαίξπηρ «Χάμλετ», τὸ ἄ μέρος τοῦ «Δὸν Κιχῶτ» τοῦ Σερβάντες ἀνεφάνησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχῇ τῆς 17ης ἐκατονταετηρίδος.

Ἡ ταυτόχροнос ἐμφάνισις τοῦ Δὸν-Κιχῶτ καὶ τοῦ Χάμλετ μᾶς ἐφάνη ἐνέχουσα πολ-

λὴν σημασίαν. Μᾶς ἐφάνη, ὅτι εἰς τοὺς δύο τούτους τύπους ἐνσαρκώθησαν δύο θεμελιώδεις, ἀντίθετοι ιδιότητες τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως — ἀμφότερα τὰ ἄκρα τοῦ ἄξονος ἐκείνου περὶ τὸν ὁποῖον στρέφεται. Μᾶς ἐφάνη, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀνήκουσι, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, εἰς ἓνα ἐκ τῶν τύπων τούτων· ὅτι σχεδὸν ἕκαστος ἐξ ἡμῶν προσομοιάζει εἴτε μὲ τὸν Δὸν-Κιχῶτ, εἴτε μὲ τὸν Χάμλετ. Ἀληθινά, εἰς τὴν ἐποχὴν μᾶς, οἱ Χάμλετ ὑπερτεροῦν κατὰ πολὺ τοὺς Δὸν-Κιχῶτας, ἀλλὰ καὶ οἱ τελευταῖοι δὲν ἐξέλειπον.

Τί ἐκφράζει ὁ Δὸν Κιχῶτ; Ἄς τὸν παρατηρήσωμεν, ὅχι μὲ τὸ ἐσπυρσμένον ἐκείνο βλέμμα τὸ ἐνδιατρίβον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὰς λεπτολογίας. Εἰς τὸν Δὸν-Κιχῶτ δὲν θά ἴδωμεν μόνον ἓνα ἱππότην τῆς ἐλλεινῆς μόρφῃς, πρόσωπον δημιουργηθὲν πρὸς ἐμπαιγμὸν τῶν ἀρχαίων ἱπποτικῶν μυθιστοριῶν· γνωστὸν εἶνε ὅτι ἡ σημασία τοῦ προσώπου τούτου ἐμεγαλύνθη ὑπὸ τὴν ἰδίαν χεῖρα τοῦ ἀθανάτου αὐτοῦ δημιουργοῦ καὶ ὅτι ὁ Δὸν-Κιχῶτ τοῦ δευτέρου μέρους, ὁ εὐπροσέγορος συνομιλητὴς δουκῶν καὶ δουκισσῶν, ὁ σοφὸς διδάσκαλος τοῦ δο-

ρυφόρου — διοικητοῦ, δὲν εἶνε πλέον ὁ Δὸν-Κιχῶτ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται εἰς τὸ πρῶτον μέρος, μάλιστα ἐν ἀρχῇ, δὲν εἶν' ἐκεῖνος ὁ ἀλλόκοτος καὶ γελοῖος ιδιότροπος, ὁ τόσο συχνὰ ξυλοκοπούμενος καὶ διὰ τοῦτο ἄς δοκιμάσωμεν νὰ εἰσδύσωμεν μέχρις αὐτῆς τῆς οὐσίας τοῦ πράγματος. Ἐπαναλαμβάνομεν. Τί ἐκφράζει ἀρὰ γε ὁ Δὸν-Κιχῶτ; Πίστιν, πρὸ παντός· πίστιν εἰς κάτι τι αἰώνιον, ἀκλόνητον, εἰς τὴν ἀλήθειαν τὴν εὐρισκομένην ἐκ τῶς τοῦ ἀτόμου, τὴν μὴ δεδομένην, ἐυκολα, τὴν ἀπαιτοῦσαν λατρείαν καὶ θύματα, — προστιν ὅμως εἰς τὴν σταθερότητα τῆς λατρείας καὶ τὴν δύναμιν τοῦ θύματος. Ὁ Δὸν-Κιχῶτ εἶνε ὅλος ἀφοσίωσις πρὸς τὸ ἰδανικόν, χάριν τοῦ ὁποῖου προθύμως ὑποβάλλεται εἰς παντοδαεῖς στέρησεις, θυσιάζων τὴν ἰδίαν ζωὴν, ἣν ἐκτιμᾷ κατὰ τοσοῦτον, καθόσον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον πρὸς ἐνσάρκωσιν τοῦ ἰδανικοῦ, πρὸς ἐγκαθίδρυσιν τῆς ἀληθείας, τῆς δικαιοσύνης ἐπὶ τῆς γῆς. Θὰ μᾶς εἴπωσιν ὅτι τὸ ἰδανικόν τοῦτο ἦν τλησέν ἡ τεταραγμένη του φαντασία ἐκ τοῦ φανταστικοῦ κόσμου τῶν ἱπποτικῶν μυθιστοριῶν· σύμφωνοι — καὶ εἰς τοῦτο ἀκριβῶς ἐγκτεῖται τὸ κωμικὸν μέρος τοῦ Δὸν-Κιχῶτ· τὸ ἰδανικόν ὅμως τοῦτο παραμένει ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἀθίκτῳ ἀγνότητι. Τὸ ζῆν, τὸ φροντίζειν δι' ἐαυτὸν — ὁ Δὸν Κιχῶτ θὰ ἐθεώρει ἐπαίσχυντον. Οὐτὸς ζῇ ὁλόκληρος (ἐὰν ἐπιτρέπεται ἡ ἐκφρασις) ἐκτὸς ἐαυτοῦ, χάριν τῶν ἄλλων, χάριν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, διὰ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ κακοῦ, διὰ τὴν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα δυνάμειν ἀντενέργειαν — κατὰ τῶν μάγων, τῶν γιγάντων, τοῦτέστι τῶν διωκτῶν. Δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ οὔτε ἔγνος ἐγωῖσμοῦ, οὐδὲ ὅλως φροντίζει περὶ